

Projekt

z dnia 2 grudnia 2025 r.

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W TARNOWIE**

z dnia 2025 r.

w sprawie ustanowienia roku 2026 w Tarnowie - Rokiem Romana Brandstaettera

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 i 1436), Rada Miejska w Tarnowie uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się rok 2026 w Tarnowie - Rokiem Romana Brandstaettera.

UZASADNIENIE

Roman Brandstaetter urodził się 3 stycznia 1906 r. w Tarnowie, zmarł 28 września 1987 r. w Poznaniu. Poeta, prozaik, dramaturg, eseista, tłumacz – jeden z najwybitniejszych polskich humanistów XX wieku, prekursor dialogu polsko-żydowskiego, działacz społeczny, którego życie oraz oryginalna twórczość literacka stanowią nieoceniony wkład w polską literaturę i kulturę.

Roman Brandstaetter był rodowitym tarnowianinem – to tutaj spędził dzieciństwo, ukończył szkołę powszechną i uczęszczał do Gimnazjum Męskiego im. Kazimierza Brodzińskiego (obecnie I Liceum Ogólnokształcące). Po latach wspominał Tarnów jako „kraj szczęśliwości”, gdzie zaczęły się jego poszukiwania duchowe i fascynacja kulturą biblijną. Swoje humanistyczne zainteresowania rozwijał na Uniwersytecie Jagiellońskim, w okresie międzywojennym aktywnie uczestniczył w dyskusji społecznej i politycznej, również w obrębie diaspory żydowskiej. Wojenną tułaczkę zakończył na Bliskim Wschodzie, w Jerozolimie przeżył swoją „noc biblijną”, a po zakończeniu II wojny światowej przez Rzym wrócił do Polski. Decyzją władz komunistycznych wraz z żoną osiedlił się w Poznaniu. Pośród wielu miast, z którymi był związany (m.in. Brzesko, Kraków, Paryż, Warszawa, Wilno, Jerozolima, Asyż, Wiedeń, Zakopane, Poznań), Tarnów zawsze zajmował szczególne miejsce w sercu Romana Brandstaettera. W jednej z najbardziej osobistych książek *Krąg biblijny*, Roman Brandstaetter opowiada własną historię poznawania Biblii, dzieli się z czytelnikiem wspomnieniami o dziadku – Mordechaju Dawidzie Brandstaetterze (1844-1928), nestorze literatury hebrajskojęzycznej (również tarnowianinie), który był jego autorytetem, mentorem i przewodnikiem, z wielkim sentymentem opowiada o Tarnowie, rysując literacki obraz miasta, miejsc i ludzi oraz relacji między nimi w okresie międzywojennym.

Twórczość Romana Brandstaettera charakteryzuje się głębokim zakorzenieniem w tradycji biblijnej i antycznej, mistrzowskim językiem oraz uniwersalnym przesłaniem etycznym, co w pełni uzasadnia nadane mu określenie „Europejczyk rodem z Tarnowa”. Był kandydatem do literackiej Nagrody Nobla za powieść - tetralogię *Jezus z Nazarethu*, autorem licznych opowiadań i mniejszych form literackich, dramatów (m.in. *Powrót syna marnotrawnego*, *Milczenie*, *Dzień gniewu*, *Odys płaczący*), a także przekładów ksiąg biblijnych oraz dzieł Williama Shakespeare’a, które są cenionym osiągnięciem translatorskim.

Celebracje okrągłych rocznic stanowią we współczesnej kulturze jeden z mechanizmów pamięci społecznej. Stają się też formą oddziaływania konkretnych elementów dziedzictwa kulturowego na szerokie grono odbiorców. Ustanowienie roku 2026 Rokiem Romana Brandstaettera w 120. rocznicę jego urodzin będzie wyrazem dbałości samorządu tarnowskiego o dziedzictwo historyczne, kulturowe i literackie naszego Miasta, przyczyni się do pogłębienia wiedzy o jednym z jego najznajomniejszych Synów oraz popularyzacji elementów europejskiego dziedzictwa kulturowego, którego Brandstaetter był wybitnym znawcą i czułym propagatorem, jak również promowania tak istotnej we współczesnym świecie wartości, którą głosił, a którą jest poszukiwanie prawdy.

Głównymi organizatorami obchodów Roku Romana Brandstaettera będą: Miejska Biblioteka Publiczna im. Juliusza Słowackiego w Tarnowie, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie - Wydział Studiów Międzynarodowych i Politycznych - Instytut Studiów Międzykulturowych - Zakład Studiów nad Mobilnością

Międzykulturową oraz Sekcja Studiów nad Dziedzictwem i Pamięcią Kulturową Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego.

Inauguracją obchodów Roku Romana Brandstaettera będzie *Ogólnopolska, interdyscyplinarna konferencja naukowa w 120. rocznicę urodzin poety pisarza, dramaturga i tłumacza - „Krajobrazy miejskie Romana Brandstaettera”, która odbędzie się 23 stycznia 2026 r. w Sali Lustrzanej*. Ponadto zaplanowano inne działania popularyzujące twórczość Autora oraz przedsięwzięcia edukacyjne skierowane do dzieci i młodzieży.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Tarnowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Tarnowie

Małgorzata Mękal